

1 Ciężar dowodu

1.1 Jakie zasady obowiązują w odniesieniu do ciężaru dowodu?

Powód musi dowieść faktów, które są niezbędne do poparcia pozwu, natomiast na pozwanym spoczywa ciężar przedstawienia dowodów, na których opiera on swoje zarzuty. Strona, która nie przedstawi dowodów, ponosi ryzyko, że fakty, na które się powołuje, zostaną uznane za niedowiedzione.

1.2 Czy obowiązują zasady, które wyłączają konieczność dowodzenia niektórych faktów? W jakich przypadkach? Czy możliwe jest przedstawienie dowodu w celu obalenia szczególnego domniemania prawnego?

Faktów przyznanych nie trzeba dowodzić. Ponadto nie trzeba dowodzić faktów powszechnie znanych ani faktów, które są znane sędziemu z urzędu. Można oczywiście przedstawiać dowody przeciwnie.

1.3 Do jakiego stopnia sąd musi być przekonany o fakcie, aby oprzeć orzeczenie na istnieniu tego faktu?

W tym zakresie prawo zawiera jedynie przepis stanowiący, że sąd, po uważnym rozważeniu wszystkich przedstawionych faktów, musi orzec, co ma zostać uznane za prawdę w danej sprawie. W Finlandii stosuje się zasadę swobodnej oceny dowodów, a zatem istotne jest przedstawienie sądowi odpowiedniego materiału dowodowego.

2 Postępowanie dowodowe

2.1 Czy dowód przeprowadza się zawsze na podstawie wniosku strony czy sędzia w niektórych przypadkach może również przeprowadzić dowód z urzędu?

W praktyce zainteresowane strony muszą same uzyskać dowody, na które chcą się powołać. Zgodnie z prawem sąd może również podjąć decyzję o przeprowadzeniu dowodów z urzędu. Sąd nie może jednak zarządzić przesłuchania nowego świadka lub przedstawienia dokumentu z urzędu i wbrew woli obu zainteresowanych stron, jeżeli dana sprawa może zostać rozstrzygnięta w postępowaniu pozasądowym.

W niektórych sprawach, np. w sprawach dotyczących ojcostwa, obowiązkiem sądu jest również zapewnienie uzyskania wszystkich niezbędnych dowodów.

2.2 Co się dzieje po przyjęciu wniosku dotyczącego przeprowadzenia dowodu?

Dowód przeprowadza się na rozprawie.

2.3 W jakich przypadkach sąd odrzuci wniosek dowodowy strony?

Sąd może odrzucić taki wniosek między innymi w przypadku, gdy dowód jest nieistotny lub gdy dany fakt został już udowodniony. Ponadto wniosek dowodowy może zostać odrzucony, jeżeli został złożony zbyt późno.

2.4 Jakie wyróżnia się środki dowodowe?

Środki dowodowe obejmują przesłuchanie zainteresowanych stron, świadków oraz biegłych, przedstawienie dowodów pisemnych oraz opinii biegłych, jak również oględziny.

2.5 Jakie metody stosuje się w celu uzyskania dowodów ze świadków i czym się one różnią od środków uzyskiwania dowodów z biegłych? Jakie obowiązują zasady w odniesieniu do składania dowodów pisemnych i ekspertyz/opinii biegłych?

Nie ma różnicy pomiędzy oceną ustnego zeznania świadka lub biegłego a oceną pisemnej opinii biegłego. Sądy nie przyjmują jednak pisemnych zeznań świadków.

2.6 Czy istnieją silniejsze i słabsze środki dowodowe?

Nie. Sąd ma pełną swobodę uznania przy ocenie dowodów.

2.7 Czy udowodnienie określonych faktów wymaga oznaczonych środków dowodowych?

Nie.

2.8 Czy świadkowie są zobowiązani przepisami prawa do zeznawania?

Co do zasady świadek nie może odmówić składania zeznań.

2.9 W jakich przypadkach mogą odmówić składania zeznań?

Prawo do odmowy zeznań przysługuje małżonkowi, narzeczonemu lub narzeczonej i bezpośrednim wstępnym lub zstępnym zainteresowanej strony oraz rodzeństwu i małżonkom rodzeństwa zainteresowanej strony, a także rodzicom adopcyjnym i dzieciom przysposobionym zainteresowanej strony. Ponadto w prawie przewiduje się różne inne sytuacje, w których świadek ma prawo lub obowiązek odmowy składania zeznań.

2.10 Czy osoba, która odmawia złożenia zeznań, może być ukarana lub zmuszona do zeznawania?

Świadek, który bez przewidzianej prawem przyczyny odmawia złożenia zeznań, może zostać zobowiązany do wypełnienia tego obowiązku pod groźbą grzywny. Jeżeli świadek nadal odmawia złożenia zeznań, sąd może nakazać zatrzymanie świadka do czasu wyrażenia przez niego zgody na złożenie zeznań.

2.11 Czy przewiduje się, że od niektórych osób nie można uzyskać dowodów?

Decyzja o przesłuchaniu w charakterze świadka na przykład osoby poniżej 15 roku życia lub osoby cierpiącej na zaburzenia psychiczne pozostaje w gestii sądu.

Niektóre grupy osób, takie jak lekarze i adwokaci, nie mogą składać zeznań w sprawach związanych z wykonywaniem przez nich zawodu zaufania publicznego.

2.12 Jaką rolę odgrywa sędzia i strony w przesłuchaniu świadka? W jakich warunkach można przesłuchać świadka w trybie wideokonferencji lub za pośrednictwem innych środków technicznych?

Z reguły przesłuchanie świadka rozpoczyna strona, która go powołała. Następnie prawo zadawania pytań ma strona przeciwna. Po przesłuchaniu świadka przez stronę przeciwną dalsze pytania mogą zadawać świadkowi sąd i zainteresowane strony.

Świadka można przesłuchać w drodze wideokonferencji lub z zastosowaniem innej odpowiedniej technologii telekomunikacyjnej zapewniającej łączne audiowizualne pomiędzy osobami uczestniczącymi w rozprawie, jeżeli sąd uzna to za stosowne. Istnieje możliwość zastosowania takiej procedury, jeżeli na przykład świadek nie może osobiście stawić się w sądzie, jeżeli jego stawiennictwo w sądzie wiązałoby się z nadmiernymi kosztami lub jeżeli świadek nie ukończył 15 roku życia. W niektórych przypadkach świadka można również przesłuchać telefonicznie.

3 Ocena dowodów

3.1 Czy istnieją ograniczenia nałożone na sąd dotyczące uwzględniania przez sąd w orzeczeniu dowodów, które zostały zebrane przez stronę niezgodnie z prawem?

Prawo nie zawiera szczególnych wytycznych dotyczących takich okoliczności. Sąd, korzystając z przysługującej mu swobody uznania, musi postanowić, jakie znaczenie będzie miał dany dowód.

3.2 Czy moje oświadczenie, jako strony w sprawie, uznaje się za dowód?

Tak. Zainteresowane strony można bez przeszkód przesłuchać celem przedstawienia przez nie dowodów, a w sprawie cywilnej można je przesłuchać pod przysięgą w zakresie faktów szczególnie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Oświadczenie złożone przez zainteresowaną stronę jako dowód zostanie ocenione według tych samych kryteriów, co zeznanie świadka.

Powiązane strony

[Przeprowadzanie dowodu](#) (Ministerstwo Sprawiedliwości, Finlandia)

[Broszura: Składanie zeznań w sądzie](#) (Ministerstwo Sprawiedliwości, Finlandia)

Ostatnia aktualizacja: 26/09/2017

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.